

Förändra med film

Att arbeta med film, genus & mänskliga rättigheter

FRISKUS

Välkomna till Friskus-projektet!

Under tre år har föreningen Imagenes del Sur/Bilder från Söder drivit Friskus-projektet i Malmö. Imagenes del Sur/Bilder från Söder arrangerar årligen film- och kulturfestivalerna Latinamerika i Fokus och International Female Film Festival Malmö – IFEMA. Föreningens fokus är socioekonomiska frågor, genus och mänskliga rättigheter. Med stöd av Allmänna Arvsfonden har föreningen även drivit demokrati- och filmprojektet Friskus (Frihet och Kultur för Kvinnor i Samhället) år 2009 till 2013.

Författarna till boken är Hilde Selander och Klara Levin. Hilde Selander har i mer än tio år arrangerat filmfestivaler och har lång erfarenhet av arbete med mänskliga rättigheter. Klara Levin är dokumentärfilmare med bred erfarenhet av ungdomsarbete.

Den här boken är en blandning av våra erfarenheter och konkreta tips till dig. Du kommer att få idéer och inspiration till hur du själv kan driva ett Friskusprojekt. Du kanske väljer att använda vissa delar eller hela boken, för ett helt år eller ett enda tillfälle.

Vi önskar dig lycka till och hoppas du får en lika rolig och utvecklande tid som vi har haft.

Innehållsförteckning

Inledning	4
Friskusprojektets fyra delar	6
Bokens upplägg	7
Ledare/För vem är boken?	8
PRAKTISK DEL	11
Förberedelser inför filmträffar	11
Introduktionspaket	13
Grundupplägg för filmträffar	14
Värderingsövningar	16
Exempel på filmträffar	17
Enskilt seminarium	20
Filmworkshop – One-minute-video	22
Att arrangera en filmfestival	25
VÅRA ERFARENHETER	33
Deltagare	33
Att jobba i par eller ensam	33
Uppstart och rekrytering	34
Gruppernas storlek	35
Tre timmar och fika	36

Samtalsklimat	36
Film som utgångspunkt för samtal	39
Att välja filmer	42
Att koppla filmerna till nyheter, historia och FN:s konventioner	43
Workshop i filmskapande – erfarenheter	46
Studiebesök	50
Film och kulturfestival	52
Samarbeten	55
TIPS OCH MATERIAL	57
Värderingsövningar	57
Material att använda i samband med diskussionerna	62
Tips på teman	65
Filmtips	66
Regler för att visa film offentligt	68
Tips på andra organisationer	70
Kontakt med oss	72
Tack	72

Inledning

Syftet med FRISKUS-projektet var att stärka unga kvinnors självförtroende och öppna för demokratiska värderingar baserade på kvinnors rättigheter i samhället. Vi arbetade förebyggande genom att lyfta fram frågor som jämställdhet, mänskliga rättigheter och demokrati. Ungdomarna lärde sig att använda film som verktyg för personlig utveckling och ett sätt att påverka det samhället de lever i. Vi ville med hjälp av kultur och demokrati i praktiken stärka unga tjejer och med det stärka demokratin i Sverige nu och i framtiden.

Unga ser mycket film. Film är roligt och det är lättare att utgå från en film än från egna erfarenheter i diskussioner som handlar om värderingar. Att prata om ett tema utifrån en karaktär i en film och hans handlingar/värderingar är ofta lättare än att utgå ifrån sig själv. Du undviker det privata men kan hålla diskussionen på ett personligt plan.

De flesta filmer i dag visar upp kvinnor som bifigurer, passiva och inte sällan som objekt. Vi har medvetet sökt efter filmer där kvinnor skildras som nyanserade personer med tankeförmåga, vilja och som påverkar sina liv och sin omgivning. Ofta har vi valt att visa filmer av kvinnliga regissörer. Detta är ett val utifrån genuspolitiska värderingar och en möjlighet för deltagarna att kunna identifiera sig med kvinnorna i filmen. Utan att

hålla akademiska debatter har vi tagit avstamp i olika teorier om jämställdhet som Yvonne Hirdmans teorier om genuskontraktet, Berit Ås härskartekniker och diskussioner kring heteronormativitet. Men det viktigaste har alltid varit att tjejernas erfarenheter och inlägg i debatten är det som väger tyngst.

Vårt arbete under tre år har gett oss möjligheten att lära känna fantastiska unga kvinnor som har utvecklat projektet till nivåer vi aldrig kunnat drömma om.

Tack FRISKUS Family!

Malmö februari 2013

Hilde Selander & Klara Levin

Friskusprojektets fyra delar

FILMCIRKLAR

Här har vi regelbundna träffar med en grupp tjejer. Vi ser en spelfilm, dokumentärfilm eller kortfilmer. Utifrån tematiken i dagens film har vi sedan samtal, diskussioner och värderingsövningar. Vi kopplar också filmen till verkliga händelser, FN:s Förklaring om de Mänskliga Rättigheterna och Konventionen mot kvinnodiskriminering (CEDAW).

SYFTE: Utöka kunskap om mänskliga rättigheter, film, samhälle och stärka självförtroendet och förmågan att diskutera.

STUDIEBESÖK

På våra studiebesök träffar vi kvinnor som arbetar med någon form av kultur eller mänskliga rättigheter. De berättar om sitt arbete och främst om deras drivkrafter och banor i livet.

SYFTE: Få fler kvinnliga förebilder och utvidga det egna nätverket.

FILMWORKSHOPS

De tjejer som vill får möjlighet att göra egna filmer. Under en vecka går de från idé till färdig film. Grupperna väljer ett gemensamt tema och sedan gör varje tjej sin egna film.

SYFTE: Demokrati i praktiken, stärka självförtroendet och få fler verktyg för att kunna påverka.

FESTIVAL

De tjejer som vill får möjlighet att arrangera en egen film- och kultur-festival. Gruppen får undervisning i arrangörskap och handledning under hela processen. Gruppen väljer själv tema, arbetssätt och ansvarsområden.

SYFTE: Demokrati i praktiken och få fler verktyg för att kunna påverka. Att lära sig projektledning, att anordna arrangemang.

Bokens upplägg

Boken är uppdelad i tre delar. Vi börjar med en praktisk del där vi ger förslag på olika träffar och seminarium, workshop i filmskapande och arrangörskap av en filmfestival. I den andra delen kan du läsa mer om hur vi har lagt upp det pedagogiska arbetet och våra erfarenheter och funderingar. Den tredje och sista delen innehåller verktyg du kan använda i ditt arbete som t.ex. länkar till olika dokument om mänskliga rättigheter, beskrivning av värderingsövningar, vilka regler som gäller för filmvisningar och en del andra tips som kan vara bra att ha med sig. Med boken får du en dvd som vi hoppas kan vara inspirerande för dig och ditt arbete. Den innehåller tjejernas filmer som de har gjort under tre år och lite dokumentation av hur vi arbetat.

Ledare/För vem är boken?

Du kan starta Friskusgrupper tillsammans med dina vänner om ni vill ha verktyg för djupare diskussioner efter att ni sett på film. Friskusgrupper passar även bra i mer organiserade verksamheter som du kan använda om du till exempel:

- är fritidsledare/kurator/skolsköterska för högstadiet (åk 9).
- driver tjej/kill-grupper.
- har ämnet ”livskunskap” på gymnasiet.
- vill starta en studiecirkel.
- vill ha en studiegrupp på din högskola.
- är lärare inom film på högstadiet/gymnasiet/högskola.
- är lärare i samhällskunskap på högstadiet/gymnasiet/högskola.

”

Jag har fått bättre kläm på teknik och vill verkligen göra mer, skapa mer film och konst, när jag ser hur roligt det är och hur lätt det kan va om man hjälps åt och jobbar tillsammans!

”

PRAKTISK DEL

Här får du förslag på olika filmträffar. Det är ett grundupplägg som kan användas på alla träffar, en introduktionsträff samt två exempel på hur vi valt att arbeta med olika teman. Här hittar du också grunderna för ett seminarium, filmworkshop och en film- och kulturfestival.

Förberedelser inför filmträffar

Det är viktigt att det är högt i tak och att det är en bra stämning på träffarna. Vi har från första början jobbat medvetet på ett inkluderande sätt, något du kan läsa mer om i delen om våra erfarenheter. Filmerna vi visar ska diskuteras och relateras till tjejernas vardag. Genom att fokusera på hur kvinnor skildras på film och visa exempel på olika regissörers genusperspektiv och vilka historier som berättas, arbetar vi medvetet på att uppmuntra tjejerna till ett kritiskt förhållningssätt i förhållande till de klichéer som omger oss i film, media och i vardagen.

Innan vi samlar gruppen förbereder vi träffen noggrant. Vi har valt följande sätt: Vi, ledarna, ser filmen tillsammans. Vad handlar filmen om och hur skildras kvinnor i filmen, är de första frågorna vi ställer oss. Förstärker filmen genuskontraktet som Yvonne Hirdman beskriver, är kvinnorna i filmen subjekt, objekt eller med enbart för att förstärka den

manliga huvudkaraktären och hans handlingar? Kan vi utgå från det filmen berättar och utveckla filmens tematik? Eller kan vi använda filmen att diskutera hur klichémässigt kvinnor ofta skildras på film och vilka konsekvenser det kan få för synen på kvinnor? Vi tar fram frågor till filmen.

Träffarna börjar dock alltid med:

- Ordet Fritt
- Vad handlar filmen om?
- Vad vill den berätta?

Ledarna diskuterar varför vi ställer varje fråga och vart vi vill komma med dem.

- Vi lägger till eventuella följdfrågor som kan behövas.
- Vi tar eventuellt fram värderingsövningar.
- Vi pratar om hur och när vi kan ta in de Mänskliga Rättigheterna/ Kvinnokonventionen på ett organiskt sätt i just den här träffen.
- Vi tar fram exempel från samhället idag som visar på liknande problem som de i filmen.
- Vi tar fram exempel från samhället idag på vad som görs för att arbeta emot den specifika problematiken.

- Vi skapar underlag för att prata med tjejerna om hur de själva kan jobba för att förändra de aktuella problemen.
- Vi funderar på om det är någon person/organisation utifrån som passar bra att ta in till träffen för att berätta om sina erfarenheter i samband med frågorna.

Introduktionspaketet

Den allra första träffen med varje grupp kan det vara bra att visa ett ”intro-paket”. Visa scener som skildrar kvinnor på olika sätt från från 7 – 8 filmer. Stanna efter varje klipp för att fråga några frågor, t.ex:

- Vad tänker ni?
- Något speciellt ni reagerade på?
- Vad tänker ni om karaktärerna?
- Vem har mest makt i scenen?
- Vad tänkte ni om hens kroppsspråk?

När vi visat samtliga klipp frågar vi om reflektioner kring helheten. Diskutera med gruppen om hur olika kvinnor kan skildras och med vems blick de målas upp. Jämför de olika klippen med varandra, t.ex. hur Drottning Elizabeth (i filmen *Elizabeth*) tar plats i rummet på samma sätt som Saga (i filmen *Tusen gånger starkare*).

Tjejerna brukar tycka att det har varit spännande att se så många olika kvinnoporträtt tätt inpå varandra. Tankar sätts igång om hur filmer görs och vad de förmedlar.

Grundupplägg för filmträffar

Här är exempel på väldigt vida frågor som går att använda till alla filmer. De kan användas om du inte hinner förbereda specifika frågor men ändå vill få igång bra diskussioner. Se till att följa upp de trådar som kommer upp och ge utrymme för allas reflektioner.

- Fikat är framdukat och alla pratar av sig innan filmvisningen.
- Filmvisning
- Första reflektioner på filmen – en Runda (se nedan)
- Vad handlar filmen om?
- Vad vill den berätta?
- Vad tyckte ni om karaktärerna?
- Någon scen du kommer ihåg speciellt? Varför?
- Säger filmen något om vårt samhälle?
- Finns det något i filmen som du känner igen från ditt eget liv?
- Kan filmen ha något med mänskliga rättigheter att göra?
- Vad tänker du kring filmens berättarteknik?

RUNDOR

Sitt i cirkel och var och en pratar i tur och ordning. Alla pratar så länge som de känner för innan de skickar vidare ordet till nästa person. Det är viktigt att alltid ge möjligheten att säga ”Pass” för de som inte känner för att säga något just då.

Rundor är ett bra verktyg för att alla ska komma till tals och för att alla ska lyssna på varandra. Här kommer ofta upp saker som inte skulle ha sagts annars. Ofta börjar vi samtalet med en runda kring hur de upplevde filmen och avslutar med allmänna reflektioner kring hela träffen.

Värderingsövningar

På vissa träffar har vi använt oss av värderingsövningar för att få ytterligare dimensioner i diskussionerna. (Mer information i den tredje delen s. 57)

Exempel på filmträffar

För att förtydliga hur vi jobbat med att koppla ihop de mänskliga rättigheterna och genusperspektiv med film, ger vi ett par exempel på filmer som vi använt oss av. Båda filmerna är regisserade av kvinnor och det är den kvinnliga huvudrollens utveckling vi följer i filmen. De flesta kvalitetsfilmer är så komplexa att du kan välja olika teman du vill fokusera på. Ta våra exempel som en inspiration att använda film för att skapa diskussion och ett exempel på alternativt lärande. Varje träff varar ca. tre timmar. Utveckla ditt eget sätt att arbeta så att det passar dig och den grupp du arbetar med.

FILMTRÄFF – FIRE

(1996/Indien/Kanada/108 min) av Deepa Mehta

Berättelsen om familjen i *Fire* är en metafor för den övergångsperiod som råder i hela Indien. En snabb materiell förbättring har skapat stor spänning mellan tradition att leva i storfamilj och ungdomars önskingar om större frihet och oberoende.

- Filmvisning
- Ordet fritt
- Fakta (Indien ratificerade Kvinnokonventionen 1993)

Frågor:

- Hur ser film + fakta ut i relation till de mänskliga rättigheterna och Kvinnokonventionen?
- Varför gjorde Deepa Mehta *Fire* 1998?
- Vad handlar filmen om? (Modernitet – tradition)
- Om vi flyttade filmens handling till Sverige, hur skulle det se ut?
- Hur och varför utvecklas Radha efter att Sita kom in i familjen?
- Tycker ni att det märks att det är en kvinnlig regissör?

Karaktärer:

- Vilka tycker ni är de viktigaste karaktärerna i filmen?
- Varför?
- Presentationen av karaktären, karaktärens situation och agerande
- Om vi börjar med Rada, gamla kvinnan, den äldre brodern, den yngre brodern, arbetaren, den kinesiska kvinnan

FILMTRÄFF – THE SECRET LIFE OF WORDS

(2005/Spanien/115 min) av Isabel Coixet

En isolerad oljerigg ute på havet. Alla arbetarna är män. En ensam, mystisk kvinna kommer till riggen för att ta hand om en man som har blivit allvarligt skadad. En märklig intimitet utvecklas mellan dem, ett band fullt av hemligheter, sanningar, lögnar, humor och smärta.

Tema:

Våldtäkt i krig/väpnade konflikter (War rape)

- Hanna har varit utsatt för sexuella övergrepp, våldtäkt – vilka tankar har ni om de konsekvenser det har fått för henne – och andra kvinnor som utsätts för samma sak? Psykiska? Fysiska?
- Reflektioner över mänskliga rättigheters utveckling från 1948 och framåt:
 - 1948 – Förklaringen om de mänskliga rättigheterna, §5 Ingen får utsättas för tortyr eller annan grym och omänsklig behandling.
 - 1966 – Konventionen om Politiska och medborgerliga rättigheter, §7 Ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig behandling eller bestraffning.
 - 1979 – Kvinnokonventionen
 - 1984 – Konventionen mot tortyr
 - 2000 – Resolution 1325, §10, 11
 - 2008 – Resolution 1820, §2, 4
- Varför måste det till ett förtydligande av att specifikt kvinnor inte ska utsättas för grym, omänsklig behandling? (Sexuella övergrepp)
- Vad beror det på att männen/soldater tillåts fortsätta ofta utan att straffas?

- Dra paralleller till det som händer i dag – *IMF*-chefen Dominique Strauss-Kahn, 62, arresterad för försök på våldtäkt av hotellstäderska (2011)
- Manliga strukturer
- Har kvinnor samma värde som män?

Enskilt seminarium

Kanske vill du göra en enskild insats med en grupp som inte har möjlighet att träffas under en hel termin. Vi har då arbetat om introduktionsträffen och lagt in fler scener från olika filmer som är relevanta för gruppen. Vi har förlängt vissa av scenerna och gått mer på djupet. Har du en hel dag kan du avsluta seminariet med att visa en hel film med påföljande diskussion.

Vi har arbetat med rena kvinnogrupper och också blandade grupper både när det gäller ålder och kön. Det kommer ofta upp intressanta reflektioner på filmscenerna baserade på deltagarnas egna erfarenheter. I diskussioner med blandade grupper blir det ofta tydligt hur kvinnor och män kan se olika på orsaker och lösningar av konflikter och problem mellan kvinnor och män. Tänk på att det samma gäller för seminariet som för filmträffarna: ha högt i tak, ett inkluderande förhållningssätt och respekt för allas åsikter.

Filmworkshop – One Minute Video

Våra filmworkshops har pågått under fem dagar och leds av professionella filmare. Varje grupp har ett gemensamt tema men varje deltagare gör sin egen film. Den första dagen ägnas åt förberedelser, sedan är det två dagars inspelning och slutligen två dagars redigering. Sedan premiär!

Förutsättningarna för workshopen är:

- 1 minuts film/person
- 1 tema/grupp
- 1 inspelningsplats/person

VÄLJA TEMA

- Varje deltagare skriver ner tre ord som hen känner för i stunden
- Samla alla ord inför gruppen
- Gruppen samsas om ett gemensamt tema

FILMTEKNIK

- Ledarna går igenom begrepp och visar exempel på bildutsnitt, kameraperspektiv, bildkomposition, klipp,amerateknik
- Deltagarna får några enkla uppgifter att utföra med kameran

IDÉUTVECKLING OCH BILDMANUS

- Varje deltagare presenterar sin idé, oavsett idéstadiet

- Ledarna och gruppen ställer frågor och är med och vidareutvecklar idén
- Alla får en massa lappar att rita upp sin film på, de skapar sina bildmanus
- Inspelningsdagarna schemaläggs noga så att allas inspelningar hinns med
- Deltagare som behöver rekvisita/extra skådisar/tillträde till inspelningsplats etc. fixar det själva innan inspelningsdagen

INSPELNING

- Alla i gruppen hjälper varandra under de andras inspelningar
- Alla byter positioner såsom regissör, ljudtekniker, skådespelare, scripta
- Regissören fotograferar sin egen film

REDIGERING

- Ledarna går igenom det grundläggande i klipp-programmet
- Deltagarna kollar igenom sitt material och klipper sina filmer
- Med jämna mellanrum visar alla för varandra och får feedback
- Tid läggs sedan på färgkorrigeringar/effekter, ljudmix samt texter
- Till slut exporterar de filmerna och gör DVDer.
- PREMIÄR!

Identity

- Identity is a social construct
- Identity is shaped by social norms and expectations
- Identity is fluid and can change over time
- Identity is influenced by culture, religion, and ethnicity
- Identity is shaped by personal experiences and relationships
- Identity is a complex and multifaceted concept

Att arrangera en filmfestival

Våra tjejer fick möjligheten att göra en film- och kulturfestival under projektets sista år. De fick en kort utbildning i arrangörskap och kontinuerlig handledning av vår projektledare som har mer än tio års erfarenhet av att arrangera filmfestivaler.

Om du som ledare känner dig osäker finns det olika böcker om arrangörskap som kan vara en bra hjälp. Vi la upp utbildningen på följande sätt: Utbildning under tre träffar, handledning fram till festivalen och så tog tjejerna det totala ansvaret för arrangemanget. Förutsättningarna för festivalen var:

- Omfattning 1 dag
- Tema som ska ingå: mänskliga rättigheter/demokrati och/eller genus
- Det finns en liten budget

FÖRSTA TRÄFFEN

1. Presentation av träffarna och innehåll

Projektet Film- & kulturfestival

- Idé
- Projektbeskrivning & Budget
- Finansiering

- Genomförande
 - Utvärdering
2. Presentation av alla i gruppen med vilka erfarenheter de har och vilka förväntningar som finns.
 3. Diskutera temat för festivalen
 4. Diskutera målgrupp
 5. Presentera förutsättningarna
 - Festivalen ska innehålla film – men det ska också finnas möjlighet att ta in annat
 - Mänskliga Rättigheter/demokrati och/eller genus ska ingå i temat
 - Tidsram: en dag
 - Budget
 - Gruppen har ansvar för genomförandet, budget och utvärdering. Vi finns som handledare/stöd.
 6. Gör en skiss på projektbeskrivningen
 - Konkreta mål
 - Antal programpunkter
 - Publik
 - Lokal
 - Finansiering
 - Marknadsföring

7. Bestämma datum för genomförande
8. Arbetsätt och ansvarsfördelning
9. Hur mycket tid har ni/vill ni lägga ner på projektet ?

ANDRA TRÄFFEN

Beroende på hur mycket gruppen har arbetat på egen hand med projektbeskrivning och budget, kan du tillsammans med gruppen utveckla förberedelsearbetet med festivalen. För många är det första gången de skriver en projektbeskrivning och gör en budget, så det kan hända att du måste gå igenom samma punkter som du gjorde på första träffen. Ta gärna rollen som bollplank. Det kan vara positivt att ha någon att bolla idéer med. Var lyhörd och hjälp till att utveckla de idéer gruppen har. Kom ihåg att det är deras arrangemang.

Repetition av:

1. Idé
2. Projektbeskrivning & Budget
 - Idéformulering
 - Bakgrund
 - Syfte & Mål
3. Övergripande syfte
 - Mål – mätbara mål

4. Målgrupp

5. Genomförande

- Marknadsföring
- Tidsplan
- Utvärdering

6. Budget

- Finansiering
- Biljettpris
- Bestämna om budget – Söka mer pengar
- Vem ansvara för ansökan/budget
- Sponsring
- Offferter

7. Exempel på samarbetspartners

- Studieförbund
- Andra föreningar
- Kulturarbetare
- Biografer
- Ambassader
- Företag

8. Deadlines för projektet:

- Finansiering
- Program (Filmer, föreläsningar, annat)
- Lokal och teknik bokade
- PR – Affisch + program klart – Distribution av program & affisch – Informationsbrev, Facebook, Hemsida, Annonser – Presskontakter – Biljettförsäljning

9. Utvärdering

- Vilka bidragsgivare ska ha en utvärdering, statistik och pressklipp?
- Datum när utvärderingen och ekonomisk redovisning ska lämnas

TREDJE TRÄFFEN

Gruppen presenterar projektbeskrivning, budget och berättar hur programmet ser ut.

Uppföljning av arbetet med:

1. Program

- Filmbokning – Distributörer svenska/Internationella distributörer och filmformat
- Filmhantering – Transporter och tullregler
- Föreläsare – Kontakt, Kontrakt, Arvode

- Utställningar/Dans/Teater/Poesi
 - Marknadsföring/Trycksaker – Affisch, program, flyers – Riktad marknadsföring målgrupper
2. Festivaldagen
 - Lokal
 - Invigning av festivalen
 - Inbjudna
 - Frivilliga? Behövs funktionärer under arrangemanget? Hur få kontakt med dem?
 - Biljetter
 3. Ekonomi – följer ni budget?
 4. Hur går helheten?

VÅRA ERFARENHETER

Deltagare

Vårt projekt vänder sig till tjejer mellan 15 och 25 år, men du kan använda metoderna för alla åldrar. Du får själv känna hur du vill anpassa filmer och frågor efter just din målgrupp.

Vi har vänt oss enbart till kvinnor men självklart kan du ha filmträffar som är öppna för alla, eller enbart män, det beror på ditt syfte med träffarna.

Att jobba i par eller ensam

Vi har varit två ledare på filmträffarna och har känt att det varit värdefullt. Vi är i olika åldrar och besitter olika kunskaper. Vi bemöter tjejerna på olika sätt och har lite olika roller inför dem. Under själva träffarna kan vi också fylla i varandra och variera vem som leder mest. Både vi själva och tjejerna känner en stor trygghet i att vi båda är med.

Vi rekommenderar er av vara två ledare. Dels för dynamiken på träffarna, dels för att ni då kan representera t.ex. olika åldrar, stilar, etnicitet, sexualitet. Fler kan känna sig välkomna om ni själva visar på mångfald.

Uppstart och rekrytering

Vi hade trott att rekryteringen av tjejer skulle vara mycket enklare än vad den visade sig vara. Vi erbjöd gratis filmträffar med diskussioner, fika och senare spännande studiebesök och inte minst utbildning i filmskapande. Konceptet borde locka de flesta – trodde vi. I början åkte vi runt till olika skolor och träffade tjejer på lektioner, i rasthallar och på skolgårdar. Många verkade intresserade på plats och skrev upp sina mailadresser och telefonnummer, men sedan dök de aldrig upp. Vi ordnade några info-träffar, men ingen dök upp. Så vi bytte taktik. Vi bestämde oss för att försöka rekrytera genom andra organisationer och kontakter som vi redan hade. De första tjejerna kom via våra kontakter. De berättade i sin tur om projektet för andra och så var vi i gång. Journalister blev kontaktade och flera dök upp på träffarna efter att ha läst om det i tidningarna. Allt tog mycket längre tid än vad vi hade förväntat oss.

ATT TÄNKA PÅ:

- Använd ditt eget nätverk
- Kontakta andra organisationer om ni kan komma in i deras lokaler och komma i kontakt med intresserade den vägen
- Kontakta studieförbund för samverkan
- Kontakta fritidsverksamheten på högstadieskolor.

- Starta upp med de som är intresserade även om gruppen är liten.
Tycker de det är roligt kommer de att sprida information om träffarna.
- Kontakta tidningar för att sprida information om verksamheten.

Gruppernas storlek

Vi har sagt att det ska vara max 10 tjejer per grupp. Vi har märkt att antalet tjejer spelar stor roll för hur samtalet går. Det finns fördelar och nackdelar både med stora och små grupper.

När det varit få tjejer har vi märkt att de vågat öppna sig mycket mer och vara väldigt personliga. Samtidigt kan det bli lite svårare att få diskussionerna att flyta om de är för få. I stora grupper kan tjejerna hämta inspiration och kunskap från varandra och samtalen brukar bli mångsidiga och intressanta. Däremot är det svårare att vara personlig i en stor grupp och samtalen blir ofta mer intellektuellt inriktade och mer fokuserade på teori än känsla.

Vi upplever att den ultimata storleken på en grupp är 5 – 7 tjejer. Då hinner alla komma till tals, de kan inspireras av varandra men ändå behålls den intima och personliga stämningen.

Tre timmar och fika

Våra träffar är tre timmar långa. Vi behöver den tiden för att hinna allt. De flesta filmer idag närmar sig två timmar och sedan ska vi ha tid att fika och samtala. Vi är noggranna med att hålla start- och sluttid.

Vi har märkt att fikat betyder mycket för känslan på träffen. Vi brukar ha te, smörgåsar och frukt.

Samtalsklimat

Under hela projektet har vi imponerats av tjejnarnas öppenhet och hur de delar med sig i diskussionerna. Alla grupper har haft en väldigt tillåtande atmosfär. De har haft respekt för varandras åsikter, känslor och erfarenheter. Alla lyssnar på varandra och är ofta beredda att ändra åsikt under diskussionens gång.

För att hjälpa till att skapa ett öppet klimat tror vi att du som ledare kan visa din egen öppenhet. Att våga ändra åsikt, att lyssna, att fördela ordet jämt, visa att du tar allas åsikter på lika stort allvar och ställer följdfrågor när det behövs.

Det är också viktigt att hela tiden kolla av att alla vet vad begrepp och ord betyder. Vi måste påminna varandra om att inte prata om saker som självklarheter innan vi vet att alla vet innebörden.

Vi får aldrig signalera att någon fråga är dum. Vi uppmuntrar alltid samtal och dialog och reagerar positivt på varje fråga.

Vi tror även att omständigheterna runt träffarna bidrar till det positiva samtalsklimatet. Att vi kramar och välkomnar alla tjejer när de kommer, vi frågar dem hur de mår och vi har fika framdukat. Vi skapar en mysig atmosfär i rummet. Vi jobbar med glädje och humor som kan omsluta tunga diskussioner.

När nya deltagare kommer in i grupperna så ser vi till att introducera dem till gruppen, att presentera dem för gruppen och dra in dem i stämningen. Efter någon träff är det som att de alltid har varit med. Tjejerna i grupperna har alltid varit enormt välkomnande mot nya tjejer. De vill föra vidare ”Friskus-family-kärleken”.

Film som utgångspunkt för samtal

Vi känner att film är ett värdefullt redskap för att starta ett samtal. När gruppen har sett en film tillsammans så har de delat en erfarenhet. De första reaktionerna är ofta spontana känslor och reflektioner. Att alla har känt något på djupet gör att samtalet öppnas upp. Vi kan börja på en helt annan nivå än om vi bara skulle diskutera ”dagens tema”.

I våra samtal fokuserar vi aldrig på att tjejkerna ska berätta om egna erfarenheter, men ofta är det många som väljer att göra det. Vi upplever att det är många av tjejkerna som verkligen uppskattar att ha ett tryggt, slutet rum där de kan öppna upp sig. De får mod att berätta saker som de kanske inte pratar om så ofta. En konsekvens av denna öppenheten har varit att tjejkerna stödjer varandra i svåra saker och situationer både verbalt och praktiskt på träffen och när de träffas i andra sammanhang.

Vår kunskap bygger på att analysera film och koppla dem till mänskliga rättigheter och olika teman, så vi går aldrig in som någon form av terapeut. Sen väljer tjejkerna hur mycket de vill berätta och vi bemöter alltid allas erfarenhet med nyfikenhet och förståelse, men syftet med träffarna är aldrig att gräva i tjejkernas privatliv.

”

... otroligt intressant att komma utanför min egen lilla "bubbla" och diskutera med helt nya människor! Känns jättekul att filmerna verkligen växt i diskussionerna efteråt.

”

Att välja filmer

Vi väljer filmer utifrån att de har intressanta teman att diskutera, att de väcker frågor och ger nya perspektiv.

Oftast har vi valt filmer regisserade av kvinnor. Orsaken är dels filmernas höga kvalitet och dels hur regissören har valt att berätta ur ett kvinnligt perspektiv. Identifikation med huvudrollen, som oftast är kvinna, och berättelsen i sig, sätter kvinnors situation och öden i fokus. Detta ger möjlighet för ett ”vi-perspektiv” i diskussionen utifrån filmen. Vi har också valt smala filmer för att öppna upp för ”annorlunda” sätt att berätta.

Vi har ofta funderat kring var gränsen går för hur jobbiga filmer vi kan visa. Många tjejer upplever nog att det är befriande att vi inte värjer oss för det svåra och det brukar bli väldigt givande diskussioner. Men det finns en gräns för hur mycket en orkar. Ett tips är att se till att terminen har varierande tunga och lite lättare filmer. Variationen behövs!

Det är viktigt att hela tiden föra ett samtal med tjejerna kring vilka filmer vi ska visa. Vi skriver alltid ett schema med de filmer som vi kommer visa under terminen. Det är bra att ha ett grundförslag att utgå ifrån. Men varje termin har vi kastat om, tagit bort och lagt till utefter intressen och vad som passar för tillfället.

Att koppla filmerna till nyheter, historia och FN:s konventioner

Det finns olika sätt att lägga upp träffarna. Vi har valt att utgå från filmerna och sen lägga upp diskussionerna och samtalen efter filmens tematik. Vi kopplar filmerna till FN:s Förklaring om de Mänskliga Rättigheterna, Kvinnokonventionen eller Barnkonventionen. Vi relaterar till det som händer i samhället i dag genom tidningsartiklar och faktaunderlag från internet.

Ett annat sätt är att utgå från artiklarna i FN:s Förklaring om de Mänskliga Rättigheterna, Kvinnokonventionen eller Barnkonventionen och välja film efter dem. Då är det FN-dokumentet som styr ditt filmval i stället för att du analyserar filmen och kommer fram till vilka dokument och artiklar som kan diskuteras utifrån filmen. Det ena sättet är inte bättre än det andra. Välj det som passar dig bäst.

Så ofta vi kan tar vi också upp exempel på folk som arbetat för att motarbeta sådana brott mot rättigheter som visas i filmen. Vi vill visa på hur vi kan arbeta för att förändra och att väcka en vilja att förändra.

Vi har även valt att ha fokus på olika historiska händelser. För att öka kunskaperna om den globala samhällsutvecklingen på 1900-talet, satte vi ihop ett paket med filmer, studiebesök och diskussioner som tog upp

viktiga händelser i Latinamerika, forna Sovjet, USA och Europa. Betydelsen av att ha kunskap om historien för att kunna förstå sin samtid och se vart samhällsutvecklingen är på väg var något tjejnerna uppskattade.

ATT TÄNKA PÅ:

- Förbered varje träff.
- Ha öppna frågor.
- Variera tunga och lite lättare filmer, variationen behövs!
- Håll tiden.
- Bra fika.
- Låt alla komma till tals.
- Se varje deltagare för den hen är.
- Respekt för varandras åsikter. Inga åsikter är fel men andra kan tycka annorlunda.
- Ta in personer utifrån om det är specifika kunskaper du vill förmedla som du själv inte har.
- Avsluta träffen med en runda där alla kommer till tals.
- Jobba med glädje och ha kul!

Workshop i filmskapande – erfarenheter

De tjejer som vill får gå workshops i filmskapande. Vissa har nu gjort tre filmer var i olika workshops. Varje workshop omfattar en arbetsvecka.

PROFESSIONELLA FILMARE – FÖRDELAR/NACKDELAR

Vi valde att satsa på professionella filmare som ledare. Vi ville ge tjejerna det bästa. De skulle få arbeta i en kreativ miljö med ledare som var flexibla i sitt sätt att se på film och pedagogik. Då krävs det att det är personer med mycket bra kunskap om teknik och filmskapande. För vårt projekt kunde det inte ha blivit bättre. Nackdelen är att det kostar mer än att använda sig av en amatör. Om pengarna inte finns, använd dig av ditt nätverk eller kanske ett studieförbund kan gå in med det som behövs.

LUSTFYLLT LÄRANDE

I workshoppen vill vi skapa en kort bana mellan idé och produktion. Många av våra tjejer har höga krav på sig själva och är vana att prestera väldigt bra. Många har varit intresserade av att göra film men aldrig riktigt tagit sig för att göra det och tänkt att det är för svårt. Vi vill att workshoppen ska vara lustfylld och ge en stämning där tjejerna vågar kasta sig ut, prova nya grejer och våga tro på sina idéer. Många av tjejerna uppskattar just det med workshoppen – att det är ”på kul” och att de inte har tid att ändra sig, oroa sig eller klanka ner på sin idé.

VINSTER

Tjejerna har uttryckt att de får bättre självförtroende av workshopen, att den hjälper dem att tro på sin egen kapacitet. När de är med om att filmen blir färdig, att de har genomfört något som de för en vecka sedan inte trodde att de kunde, så växer de.

Många säger också att workshopen har bundit samman grupperna väldigt starkt. Att de kommer väldigt nära varandra när de jobbar tillsammans. Flera är vänner för livet!

VISNING AV FILMERNÄ

Varje år har vi haft en avslutning när tjejernas filmer visats på en biograf. Vi har även varit med på flera olika evenemang där filmerna visats. Tjejerna berättar om sina filmer och svarar på frågor från publiken.

Att visa filmerna offentligt och på en riktig biograf har varit ett sätt för oss att visa att vi tar tjejerna och deras filmer på allvar. Det har varit en riktig premiärvisning med inbjudna, mingel innan visning och tal. Filmerna visas offentligt och stoppas inte ner i en låda. Det är på riktigt!

Vi märker att många får upp intresse för projektet när de ser filmerna och hör tjejerna berätta. Filmerna är ett bra medium för att väcka nyfikenhet för hela projektet.

Ibland har vi känt att vissa har dragits till projektet pga möjligheten att göra film. De kommer på workshops men inte på så många filmträffar.

Vi vill helst att de som gör filmer ska ha varit med på ganska många av filmträffarna. Där har de fått ett tänk kring film och demokrati som är värdefullt även i skapandet.

ATT TÄNKA PÅ:

- Använd dig av professionella filmare – deltagarna förtjänar att få bra utbildning.
- Rikligt med pauser där det finns fika, nötter, frukt och dricka
- Jobba med glädje och humor
- Avdramatisera rädslan för tekniken
- Visa tilltro till deltagarnas idéer.

Studiebesök

Vi har besökt kvinnor som arbetar med mänskliga rättigheter, kultur eller har egna erfarenheter av det vi diskuterar i samband med filmvisningarna. Syftet med studiebesöken har varit att ge tjejerna kvinnliga förebilder, vidga deras kontaktnät och skapa en förståelse för att även de kvinnor som i dag har en position inom sitt yrkesområde har haft svårigheter på vägen. Det mest centrala har varit frågan om vad det var som drev dem att göra det de gör och varför de fortsätter.

Besöken har varit ett sätt att samla de olika grupperna, skapa en vi-känsla och också ett ge ett annat perspektiv på frågorna vi diskuterar i samband med filmvisningarna.

Studiebesöken har varit inspirerande för alla och vi har fått inblick i olika verksamheter och tidsperioder. Vissa av våra gäster har kommit med tankar som har gett en fördjupad förståelse för bland annat konst i förhållande till genus och samhälle.

En stark upplevelse var besök av en f.d. samvetsfånge från Latinamerika som berättade om orsaken till och konsekvensen av ett val hon gjorde som 20-årig student – samma ålder som våra tjejer har. Orsaken var social orättvisa och konsekvensen var fängelse och många år i exil. Det gjorde ett starkt intryck att få möta en person som varit med om den typen av

historiska händelser och som fortfarande har glimten i ögat och arbetar för demokrati och ett rättvist samhälle.

Det kan vara lite trögt att få deltagarna att våga fråga. Vi har valt att ställa enkla frågor för att det inte ska vara svårt att komma med följdfrågor. ”Inga frågor är dumma frågor”. För det mesta har vi haft gäster som själva varit bra på att få igång en dialog och kunnat normalisera situationen.

ÅTERKOPPLING

När vi träffats igen efter studiebesöket har vi pratat om det som kom upp, frågat hur de upplevde besöket och om det är något vi ska ta upp med gästen. Vissa studiebesök har inte fungerat lika bra och då har vi pratat med dem som kom och framfört tjejernas åsikter. Vi använder oss senare av de personliga berättelserna i samband med filmer som skildrar liknande situationer. Det är mer på riktigt med personliga berättelser och det har också en annan tyngd än tidningsartiklar, citat ur böcker eller det vi berättar.

ATT TÄNKA PÅ:

- Vad vill du att gruppen ska få ut av mötet?
- Hur få deltagarna att våga fråga?
- Hur få en öppen och bra stämning mellan gruppen och personen ni möter?

- Kan du öppna upp för frågor genom att ställa en enkel och rak fråga?
- Förbered gästen på hur du vill mötet ska vara, samtalsklimat, innehåll, personligt innehåll, fakta och annat du önskar att gruppen ska få ta del av.

Film & kulturfestival

Efter två år med diskussioner och analyser av filmer fick tjejerna möjlighet att använda sitt kunnande för att lyfta upp frågor som var viktiga för dem. Det gjorde de med en endagsfestival med debatter, teater, poesi, film och musik. De fick undervisning och handledning i projektledning och arrangörskap, något som i framtiden kan leda vidare till egna arrangemang. Gruppen valde att arbeta med en platt organisation, var otroligt effektiva, hade roligt och genomförde en festival som var spännande och mycket välorganiserad. De valde temat ”Gränslandet” med fokus på jämställdhet och identitetsfrågor.

Vi hade tre utbildningsträffar och hade handledning vid behov. Vi följde upp budgetarbetet löpande och la in en utbildning i PR och layout.

HANDLEDNING

Handledningen var löpande. Tjejerna behövde mer handledning i ekonomiska frågor än annat. Det kan vara klurigt med regler som gäller moms, arbetsgivaransvar, skatter och sociala avgifter. Fördelar och nackdelar att arrangera som privatperson och/eller ideell organisation och vilka regler som gäller var annat vi gick igenom. Vi uppmanade dem till att använda sitt eget och vårt nätverk för att genomföra arrangemanget och få publik till festivalen.

GENOMFÖRANDE

Genomförandet var en fest. Vi kunde vara publik och njuta av tjejernas fantastiska arrangemang. Så stolta vi är över dessa fantastiska och underbara tjejer!

UTVÄRDERING

Vi träffades och pratade igenom hur arrangemanget hade gått. Utvärderingen ska utgå ifrån projektbeskrivningen och de resultat som festivalen fått. Har de uppnått målen de beskrev i projektbeskrivning? Hur? Vilka slutsatser kan de dra? Hur ser den ekonomiska redovisningen ut? Vem ska få utvärderingen, när ska den vara inne och vem ansvarar för att den skickas?

Glöm inte att berömma och lyfta fram gruppens kompetens! Det är ofta lättare att ta fram det som inte fungerade än allt det fina som har fungerat.

ATT TÄNKA PÅ:

- Ha kunskap om det du lär ut. Har du inte det, få hjälp av personer som har det.
- Ekonomi
- Låt gruppen styra.
- Dela med dig av dina egna erfarenheter både positiva och negativa.
- Se till att du alltid finns till för gruppen. Det du tycker är enkelt kan vara svårt för andra.
- Det finns många bra böcker i arrangörskap att läsa.
- Ta upp det som inte har fungerat, analysera vad som gick fel och framför allt ge mycket beröm!

Samarbeten

Vi har samarbetat med studieförbund, andra frivilligorganisationer, enskilda personer och har haft en underbar referensgrupp med representanter från kommunen, studieförbund, institutioner och frivilligorganisationer som gett oss tips och varit ett stöd under hela processen. Nätverk är a och o! Det är dessutom mycket roligare att samarbeta med andra än att dra hela lasset själv.

TIPS & MATERIAL

Värderingsövningar

På vissa träffar har vi använt oss av värderingsövningar för att få ytterligare dimensioner i diskussionerna. Värderingsövningar innehåller alltid moment där deltagarna måste förflytta sig fysiskt och därmed tvingas ta en ståndpunkt. Men det är viktigt att komma ihåg att det alltid, när som helst, går att byta position och åsikt. Det går också alltid att säga ”Pass” och välja att inte säga sin åsikt.

Vi brukar ta fram påståenden som anknyter till filmen vi sett, antingen genom karaktärer och konkreta situationer i filmen, eller genom teman som tas upp.

TRE HÖRN

Här markerar vi tre hörn i rummet som står för JA, NEJ och ÖVRIGT. Sedan läser vi upp ett påstående och tjejerna väljer det hörn de vill. Därefter får de snacka en liten stund med de andra som valt samma hörn. Sen väljer vi ett hörn som berättar för hela gruppen vad de tänkt och sedan går vi vidare tills alla hörn fått prata. Därefter går vi vidare till nästa påstående.

EXEMPEL: (från *Apflickorna* av Lisa Aschan)

Ibland anpassar man sig frivilligt till förtryck. - JA/NEJ/ÖVRIGT.

Lillasystemern Sara är medveten om sin sexualitet. - JA/NEJ/ÖVRIGT.

Cassandra manipulerar Emma. - JA/NEJ/ÖVRIGT.

FYRA HÖRN

Fungerar som tre hörn men här är det mer utförliga alternativ för varje hörn. Vi läser upp början på en mening och har tre olika alternativ på fortsättning. Eller så läser vi en fråga och har tre olika svarsalternativ. Ett hörn är alltid ett öppet hörn om tjejerna inte håller med om något av påståendena.

EXEMPEL: (från *Tusen Gånger Starkare* av Peter Schildt)

Om Saga kom till min klass skulle jag...

- Bli hennes vän.
- Säga till henne att lugna ner sig.
- Inte bry mig särskilt mycket
- Övrigt.

I min skola tar tjejer...

- Mer plats än killarna
- Lika mycket plats som killarna

- Mindre plats än killarna
- Övrigt

Det viktigaste för tjejer är att...

- Fokusera på sina egna prestationer
- Lära sig att ta mer plats
- Föregå med gott exempel
- Övrigt

LINJEN

En variation av TRE HÖRN. Men här är alternativen lagda på en linje på golvet med JA och NEJ i varsin ände av linjen och MITTIMELLAN i mitten. Här kan tjejerna ställa sig mer som på en ”skala” av vad de tycker.

EXEMPEL: (från *Tå Mina Ögon* av Iciar Bollain)

Det hade lika gärna kunnat vara Pilars syster som hamnade i ett miss-handelsförhållande. - JA/NEJ/MITTIMELLAN

Berättelsen hade varit annorlunda om det var en man som skrivit manus och regisserat. - JA/NEJ/MITTIMELLAN

Pilar och Antonio är lika maktlösa båda två. - JA/NEJ/MITTIMELLAN

FEMININT/MASKULINT

Här har vi en övning för att reflektera över hur vi tillskriver kvinnor och

män olika egenskaper. Efter att ha sett en film skriver vi post-it-lappar med egenskaper som alla möjliga karaktärer i filmen har. Vi markerar ett område på väggen som står för ”maskulint” och ett för ”feminint”. Sedan läser vi upp egenskaperna en i taget och låter tjejerna säga var de tycker den hör hemma. När alla lappar är festsatta på väggen så läser vi upp en kategori i taget. Vi kan diskutera kring om tjejerna själva känner igen sig i alla egenskaper som kallas feminina? Om de tycker att de har några ”manliga” egenskaper? Övningen öppnar också upp för ytterligare diskussioner kring normer och hur vi kan göra för att bryta dem.

OAVSLUTADE MENINGAR

Här påbörjar vi en mening och tjejerna får fylla i slutet. Ibland får vem som helst som känner för det svara, och då kan det ges flera svar på samma mening. Ibland går vi runt i cirkel och ger en ny mening till varje tjej. Efteråt tar vi tid att reflektera över sina egna och varandras svar.

EXEMPEL: (från *Dragkingdom* av Åsa Ekman och Ingrid Ryberg)

Om jag skulle vara man skulle jag...

Folk vill gärna veta vilket kön andra har för att...

Kvinnor är begränsade genom....

Män är begränsade genom...

Många blir nog dragkings för att...

Material att använda i samband med diskussionerna

FN:S ALLMÄNNA FÖRKLARING OM DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

Förenta Nationernas generalförsamling antog och kungjorde den 10 december 1948 en allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna. Omedelbart efter denna historiska händelse uppmanade generalförsamlingen alla medlemsstater att offentliggöra förklaringens text och att “göra den spridd, känd, läst och förstådd framför allt i skolor och andra undervisningsinstitutioner utan hänsyn till olika länders eller regioners politiska förhållanden”.

<http://www.fn.se/PageFiles/7177/>

[Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf](#)

<http://globalportalen.org/amne/m-nskliga-r-ttigheter>

FN:S KVINNOKONVENTION

FN:s kvinnokonvention (1979) eller CEDAW, the Convention for the Elimination of all Discrimination against Women, är ett grunddokument med 16 huvudartiklar som lyfter fram kvinnors rätt till t.ex. utbildning, rätt till medborgarskap, rätt till sin egen kropp, rätt till hälsa.

<http://unwomen.se/kvinnors-rattigheter/fns-kvinnokonvention/>

<http://un.org/womenwatch/daw/cedaw/>

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/cedaw/convention.htm>

FN:S BARNKONVENTION

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) består av 54 artiklar. Det är rättigheter som gäller för alla barn i alla länder.

<http://www.rb.se/VARTARBETE/BARNKONVENTIONEN/Pages/kortversion.aspx>

MR-FONDEN

Fonden för mänskliga rättigheter (MR-Fonden) är en religiöst och politiskt obunden stiftelse, vars verksamhet syftar till att stärka respekten för och skyddet av de mänskliga rättigheterna i Sverige och internationellt. Detta gör vi genom utbildning, informations- och påverkansarbete samt internationellt samarbete med människorättsorganisationer.

<http://www.humanrights.se/>

SFI FILMHANDLEDNING

Här kan du hitta filmhandledningar till svenskdistriberade filmer. Du kan använda den som den är eller göra en egen variant. Kanske du vill göra en annan vinkling på filmen än den SFI har gjort.

<http://sfi.se/sv/filmiskolan/>

Tips på teman

De flesta av filmerna vi har jobbat med kan du vinkla på olika sätt. Vi har valt att fokusera på genusfrågor och kvinnor. Ofta finns det också andra teman du kan välja att sätta fokus på i samma film som klassperspektiv, diskriminering, tradition, religion, barn, mansrollen m.m.

Var inte rädd för att använda dig av film som diskussionsunderlag! Du behöver inte vara filmvetare för att kunna dyka ner i filmens underbara värld och plocka fram de godbitar som du själv vill diskutera med andra. Börja med en film du tycker mycket om. Se den flera gånger och fråga dig varför du tycker om den, inte tycker om den och vad du reagerar på. Då kommer resten av sig själv. Lycka till!

TEMAN

- Tradition versus modernitet (Fire)
- Rätten att gifta sig med vem man vill (Water, Pianot, Kadosh)
- Prostitution (Street love & Pretty woman)
- War rape (The secret life of words)
- Makt (Det vita bandet)
- Övervakning/integritet (De andras liv)
- Kvinnomisshandel (Ta mina ögon)

- Diktaturen i Sydamerika på 1970-80-talet (The official Story/ La historia oficial)
- Kvinnors rättigheter (Dagen jag blev kvinna, Iron jawed angels)
- Kvinnor som försvinner (Frozen)
- Bilden av den andra (My Tehran for sale)
- Manligt versus kvinnligt (Dragkingdom)

Filmtips

Här är tips på filmer som vi visat för tjejerna och som vi tycker har många aspekter att diskutera och utgå ifrån i samtal.

LÅNGA SPELFILMER

Bella Martha *Sandra Nettelbeck*

Brända av solen *Nikita Michalkov*

Citronlunden *Eran Riklis*

Dagen jag blev kvinna *Marzieh Makhmalbaf*

De andras liv *Florian Henckel von Donnersmarck*

Det vita bandet *Michael Haneke*

El Camino *Ishtar Yasin Gutierrez*

Elizabeth *Shekar Kapur*

Fire *Deepa Metha*

Frozen *Juliet McKoen*

Iron jawed angels *Katja von Garnier*

Kadosh *Amos Gitai*

My Teheran for sale *Granaz Moussavi*

Pianot *Jane Campion*

Pretty Woman *Garry Marshall*

Secret Life of Words *Isabelle Coixet*

Street Love *Åsa Faringer*

Ta Mina Ögon *Iciar Bollain*

The Official Story *Luis Puenzo*

Underbara människor *Jasmin Dizdar*

Water *Deepa Meetha*

We are half of Iran´s population *Rakhshan Bani- Etenad*

LÅNGA DOKUMENTÄRER

Dragkingdom *Åsa Ekman & Ingrid Ryberg*

Om Konsten att Flyga Till Kabul *Simone Aaberg Kaern*

This is not a film *Jafar Panahi*

KORTFILMER

Allt jag vill *Maciej Kalymon*

Att dela allt *Amanda Kernell*

Det som hände på Öbacka *Linnea Widén*

I Fred *Jennifer Malmqvist*

Kom närmare *Mia Eriksson*

Rekordsommar *Adina Belin*

Vad händer mannen? *Gustav Deinoff*

(Kortfilmerna går att få tag på DVDer genom: Kortfilm C/O Folkets Bio.)

Regler för att visa film offentligt

Den som önskar visa film på DVD i skola, fritidshem, kyrka, förening eller liknande måste hyra eller köpa filmen med institutionella rättigheter. Det går också att hyra eller köpa film från de bolag som distribuerar film med institutionella rättigheter. Dessa bolag kan erbjuda olika typer av avtal. Kostnad varierar beroende på avtalets utformning.

Vissa skolor har tillgång till ett urval av olika filmer via en AV/Mediecentral som också kan förmedla program från Utbildningsradion. Läs mer på Utbildningsradions sida.

Ett brett utbud av spelfilmer och dokumentärfilmer finns hos Swedish Film och FilmCentrum. Kortfilmer och utbildningsfilmer finns hos distributörer som till exempel Kunskapsmedia.

När det gäller användning av tv-program kan organisationen Copy-swede erbjuda olika typer av avtal till dem som vill använda vissa radio- och tv-program i sin undervisningsverksamhet.

Källa <http://www.sfi.se/sv/filmiskolan/Filmbolag/>

Du kan läsa mer om vika lagar som gäller för visning av filmer på:

<http://www.skolfilm.com/rattigheter.aspx>

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/itiskolan/kollakallan/upphovsratt/lararguider/filmer-1.155088>

Både FilmCentrum och Folkets Bio har en lång historia med pedagogiskt arbete i samband med filmvisningar. De har många intressanta filmer i sin distribution och tipsar gärna på bra filmer utifrån det området du vill undersöka.

FilmCentrum <http://riks.filmcentrum.se/>

Folkets Bio <http://www.folketsbio.se/>

Svenskmediedatabas <http://smdb.kb.se/>

I Svensk mediedatabas hittar du uppgifter om KB:s samlingar av tv, radio, film, musik och multimedier.

Tips på andra organisationer

Samarbete och tips från andra som arbetat med liknande projekt kan vara bra att använda sig av. Information som du behöver kan finnas på deras hemsidor.

ABF www.abf.se/

Allmänna Arvsfonden <http://www.arvsfonden.se>

Amnesty <http://www.amnesty.se>

Filmcentrum <http://riks.filmcentrum.se>

FN <http://unwomen.se>

MR-Fonden <http://www.humanrights.se/>

RKUF tjejgrupper <http://rkuf.se/grupper/tjejgrupper/>

Rädda Barnen <http://www.rb.se>

Röda Korset <http://www.redcross.se/>

Tjejjouren/Kvinnojouren <http://www.kvinnojouren.se>

”

Har haft en underbar kväll med Friskusprojektet både på visningen på Spegeln och efterfesten! Jag har så ont i skrattmusklerna, och varje gång vi skiljs åt vill jag bara springa tillbaka... tack!

”

Kontakt med oss

Har du frågor eller vill att vi ska komma och hålla ett seminarium får du gärna kontakta oss.

Imagenes del Sur/Bilder från Söder, kontor tel: 040-97 53 64
hilde@imagenes.se, www.imagenes.se/friskusprojektet

Tack

Stina Isaksson & Monica Blomström, Allmänna Arvsfonden; Lotta Holmberg, ABF Malmö; Magdalena Hasselqvist, Folkets Hus & Parker; Elizabeth Florez, Malmö stad; Nina Karlsson & Tahmoures Yassami, Iransk - Svenska Föreningen Malmö; Jill Franssohn och Elena Gutierrez, Imagenes del sur/ Bilder från Söder; Helena Alvesalo; Pernilla Hultén; Anna Jadéus; Lennart Grankvist; Per Torkelsson & Anna Mattsson, Verner Rydénskolan; Warsame Osman & Wahib Mohamed, Föreningen Hidde Iyo Dhaqan; Parvin Ardalan; Shirin Ardallan; Sophie Hindmo; Åsa Lindberg-Sand; Torbjörn Söderberg; Jan Larsson; Lasse Flygare; Jila Moradi; Filmcentrum Syd; Annika Kajander; Anna Johansson; Angela Lindén; Sonja Gellvan; Angelica Persson; Nabi Salemi; Tariq Killic; och inte minst The Friskus Family – alla fina tjejer som varit med oss under åren.

Texter: Klara Levin och Hilde Selander
Omslag och grafisk form: Helena Alvesalo
Foton: Helena Alvesalo & the Friskus Family
Tryck: Holmbergs
Film: Helena Alvesalo & Friskusdeltagare
Musik: Anna Jadéus

Boken ges ut av Imagenes del Sur/Bilder från Söder
med stöd av Allmänna Arvsfonden.

© Imagenes del Sur/Bilder från Söder 2013

Imagenes del Sur/Bilder från Söder
c/o Filmcentrum Syd, Monbijougatan 17E, 211 53 Malmö

Under tre år har föreningen Imagenes del Sur/ Bilder från Söder drivit Friskus-projektet i Malmö. Den här boken innehåller både konkreta tips och verktyg till dig, samt våra erfarenheter och funderingar.

Syftet med FRISKUS-projektet var att stärka unga kvinnors självförtroende och öppna för demokratiska värderingar baserade på kvinnors rättigheter i samhället. Vi arbetade förebyggande genom att lyfta fram frågor som jämställdhet, mänskliga rättigheter och demokrati. Ungdomarna lärde sig att använda film som verktyg för personlig utveckling och sätt att påverka det omgivande samhället.

Metodboken riktar sig till dig som arbetar med grupper och som vill ha verktyg för djupare diskussioner efter att ni sett på film. Med boken får du en dvd som vi hoppas kan vara inspirerande för dig och ditt arbete.

IMAGENES
DEL SUR • BILDER FRÅN SÖDER

